

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/4742

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00-7/610- 2313
Konu : Yazılı Soru Önergesi

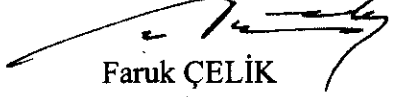
13 Kasım 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02/09/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4742-8344-17518 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/4742 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ HULUSİ GÜVEL'E AİT 7/4742 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

4857 sayılı İş Kanunu'nun **Çalışma süresi** başlıklı 63 üncü maddesinin 1 inci ve 2 nci fıkralarında; genel bakımdan çalışma süresinin haftada en çok kırk beş saat olduğu ve aksi kararlaştırılmamışsa bu sürenin işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine eşit ölçüde bölünerek uygulanacağı öngörülmüştür.

Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresinin işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabileceği bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresinin, normal haftalık çalışma süresini aşamayacağı, ancak, denkleştirme süresinin toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir hüküm altına alınmıştır.

Yine, İş Kanunu'nun **Ara dinlenmesi** başlıklı 68 inci maddesinde "Günlük çalışma süresinin ortalama bir zamanında o yerin gelenekleri ve işin gereğine göre ayarlanmak suretiyle işçilere;

- a) Dört saat veya daha kısa süreli işlerde onbeş dakika,
 - b) Dört saatten fazla ve yedibuçuk saate kadar (yedibuçuk saat dahil) süreli işlerde yarım saat,
 - c) Yedibuçuk saatten fazla süreli işlerde bir saat,
- ara dinlenmesi verilir.

Bu dinlenme süreleri en az olup aralıksız verilir. Ancak bu süreler, iklim, mevsim, o yerdeki gelenekler ve işin niteliği göz önünde tutularak sözleşmeler ile aralı olarak kullanılabilir. Dinlenmeler bir işyerinde işçilere aynı veya değişik saatlerde kullanılabilir. Ara dinlenmeleri çalışma süresinden sayılmaz." hükmü yer almaktadır.

İşverenler çalışma şartlarını düzenleyen kanun, tüzük ve yönetmelikleri uygulamak zorundadır. Uygulamayan işverenler hakkında şikayet mekanizması çalıştırılarak, denetim birimleri devreye sokulmaktadır.

Bakanlığımız İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın görev, yetki ve sorumluluk alanları bakımından 2002-2008 yılları arasında tüm Türkiye çapında yaptığı denetimler;

Yıl	Denetlenen İşyeri Sayısı
2002	2557
2003	2353
2004	3695
2005	3822
2006	3762
2007	3824
2008*	2529

(*) yılın ilk 8 ayına ait veriler.

Denetimler; işin düzenlenmesi, işyerinde çalışan işçilerin hizmet akdinin niteliği, ücret ve benzeri alacakları ile hizmet akdinin sona erdirilmesiyle doğan sonuçları ve iş sağlığı güvenliği gibi bir çok konuyu kapsamaktadır.

Bakanlığımız İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca gerçekleştirilen denetim sonucunda düzenlenen raporlar uygulamaya konulmak üzere ilgili Bölge Müdürlüklerine gönderilmektedir.

Kot taşılama işinde çalışan kişiler ile ilgili olarak 2007 yılında Arena programı ve ilgili gazete haberlerinde bahsedilen söz konusu hususlar, Bakanlığımızca ihbar kabul edilerek, İstanbul Grup Başkanlığı İş Müfettişliğince, Grup Başkanlığı faaliyet alanına giren illerde denetim kapsamına alınmıştır.

Bununla beraber, işçi şikayetlerinin 2008 yılında yoğun gündeme gelmesi nedeniyle, merdiven altı işyerlerinin tespiti amacı ile bu işyerlerine ham madde imal eden iki büyük fabrikanın denetimi yapılmış, bir tanesi yapılan teftiş neticesinde kapatılmış ve bu işyerlerinin ürettikleri hammaddeleri, hangi merdiven altı işyerlerine verdiklerine ilişkin işyeri listeleri alınarak bu işyerlerinin denetimine başlanmıştır.

Kayıtlı bilgilere göre denetimi planlanan 71 iş yerinden, 37 tanesinin denetimi tamamlanmış, geriye kalan 34 işyerinin ise, 2008 Eylül itibariyle denetimlerine başlanmış olup, halen devam etmektedir.

ILO/WHO İş Sağlığı Ortak Komitesinin kararları ile uyumlu olarak İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nce "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Eylem Planı" taslağı hazırlanarak Tozla Mücadele Komisyonu'na sunulmuş ve "Eylem Planı" Komisyonun 7 Aralık 2006 tarihli toplantısında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Planda yer alan "Programın uygulanması ve eylemin şekillendirilmesinde öncelikli alanlar"

- Üretimde asbest kullanan işyerleri,
 - Kuvars öğütme ve kuvars ile kumlama yapılan işyerleri ,
- olarak öngörülmektedir.

Bu kapsamda, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü'nce işyeri tespit çalışmalarına başlanmış İstanbul ve Tekirdağ/Çorlu bölgelerinde faaliyet gösteren, kumlama yapan yada daha önce kumlama yapmış işçisi bulunan 15 işyeri tespit edilmiştir. Bu tespitlerin arkasından, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü (İSGGM), Sağlık Bakanlığı İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Bursa Verem Savaş Derneği tarafından yürütülmek üzere proje hazırlanmış ve bir protokole bağlanmıştır.

Yürütülen proje kapsamında, İstanbul ve Tekirdağ/Çorlu bölgelerinde faaliyet gösteren kumlama yapan yada daha önce kumlama yapmış işçisi bulunan 15 işyerinde toplam 93 kişinin PA Akciğer filmi ILO (International Labour Office) sınıflamasına göre değerlendirilmiştir. 8 adet film ILO sınıflamasına göre okunamaz kalitede olarak değerlendirilmiştir ve değerlendirmeye alınmamıştır. 79 işçiye anket ve solunum fonksiyon testi uygulanmış, 14 işçiye işyerinde bulunamamaları nedeniyle anket ve solunum fonksiyon testi yapılamamıştır. Çalışmaya dahil edilen 15 işyerinin 12' sinde toz ölçümü yapılmış, 3 işyerinde ise kumlama yöntemine son verildiği için toz ölçümü yapılmamıştır.

